

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

In Capitală : Pentru 1 an 30 lei ; 6 luni 15 lei ; 3 luni 8 lei.
In Districte : " 1 an 36 lei ; 6 luni 18 lei ; 3 luni 10 lei.
In Străinătate : " 1 an 48 lei ; 6 luni 24 lei ; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

In România : La administrațiune, Passajul Român, No 3 bis, București ; și la corespondenții ziarului din județe.
In Paris : La Société Havas, place du Bourse, 8.
In Viena : La Heinrich Schalek, 1. Wallzeile, 14. Biuroul central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
In Hamburg : La Adolff Steiner, Gänsemarkt, 58. Biuroul central de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE :

Linia mică pe pagina IV 30 bani.
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Scrisorile nefrancate se refușă. — Articollii nepublicați nu se înșpoiază.
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

STIRI TELEGRAFICE

din ziarele streine

Madrid, 9 Iulie.

Intre ministrul de externe și senatorul Boselo, care ieri a adus acuzări ministrului în Senat, că nesocotește interesele Spaniei în convenția cu Anglia, s'a aranjat un duel.

Londra, 9 Iulie.

Până ieri la miezul nopții erau cunoscute 572 alegeri. Din acestea conservatorii au 290, liberalii disidenți 62, partizanii lui Gladstone 148 și Parnelliști 72. Hartington s'a ales în Rossendal cu 5399 voturi contra partizanului lui Gladstone, care a primit 3449 voturi.

Petersburg, 9 Iulie.

Foia oficială publică Ukazul imperial, prin care se dispune închiderea portofranului Batum de la 5 Iulie înainte.

Londra, 12 Iulie.

Alegerile s'au făcut acum afară de 95. Resultatul final se evaluează astfel : 320 Tory, 77 unioniști, 187 Gladstoniani, 86 Parnelliști. De oare ce Tory nu dispun de o majoritate absolută, Standard și Times pledează o coalițiune a conservatorilor și unioniștilor și pentru formarea unui minister de coaliție.

Times zice că pentru ca neapărata coaliție să fie tare și durabilă, Salisbury trebuie să lase lui Hartington formarea unui cabinet conservator-vigist.

Lemberg, 12 Iulie.

Câte foile polone se anunță din Kaliss, că oficerul Ristică, care stă în serviciul rus, fu provocat la duel de către Polonul Kobierzycki pentru că ar fi insultat naționalitatea polonă într'un local public. Duelul nu s'a făcut. Kobierzycki a dispărut, iar Ristică a fost silit de camarazii regimentului său să părăsească armata rusă și să se întoarcă în Serbia.

Londra, 12 Iulie.

Se asigură, că încă astăzi vor veni toți miniștrii în oraș, spre a asista la un consiliu de cabinet, în care se va hotărî în privința rezultatului alegerilor de până acum. Din vorbele lui Gladstone se conchide că densusi nu se va retrage imediat, ci va convoca parlamentul cel nou, căruia i va face declarațiunile sale. Aceasta va fi poate pe la începutul lui August.

In urma coincidenței împrejurărilor, a produs aici senzație o telegramă din Afganistan, care spune că nu poate fi vorba de terminarea regulărilor granițelor, la care lucrează de un an o comisiune rusă și engleză. Lucrările stau rău. Rusia cere de odată cedarea unei părți din teritoriul Afgao, care mai bine de un veac de om aparține Afganistanului.

Pesta, 12 Iulie.

In Triest au fost mai multe casuri de holeră ; au murit și câți-va soldați. După datele oficiale au fost de altăieri până ieri trei casuri de holeră și un caz suspect ; au murit cinci persoane, între care trei se bolnăviseră mai de mult.

Paris, 12 Iulie.

S'a făcut cunoscut ducelul d'Aumale, că în urma legii de curând votate este șters din lista de control a armatei. Prințul a adresat președintelui Republicii următoarea scrisoare din Chantilly :

Domnule președinte. Acum trei ani ați dispus contra mea cele mai severe pedepse disciplinare fără pretext și precedent ; am lăcut. Ștergându-mă astăzi din listele armatei, fără a ține cont de titlurile de drept câștigate în război, miniștrii voștri isbesc în bărbal nepătați, onorați prin serviciile lor și prin legendarul lor devotament pentru patrie. Las consilierilor mei grija de a mi apăra cauza, care este a tuturor oficerilor. Cât mă privește pe mine, decanul statului-major, general am dreptul să vă aduc aminte, că gradele militare sunt în afara de sfera puterii d-voastră și rămân generalului Enric de Orleans, duce d'Aumale.

Tot-dodată cu trimeterea acestei scrisori ducele d'Aumale și ducele de Chartres au adresat plângeri la consiliul de stat. In urma acestor scrisori se crede că cel dol print va fi expulșat.

Algeria, 10 Iulie.

Bricul austriac Drago, încărcat cu petrol, a ars cu totul în portul de la Budjia.

Paris, 12 Iulie.

In comuna Armentieres, departamentul de Nord, Paul Caassagnac a ținut un meeting, ce s'a terminat cu o încăierare sângeroasă. S'au tras focuri din revolvere. Trupele au intervenit și în învâlmășeală s'au rănit multe persoane ; s'au făcut numeroase arestări.

Serviciul telegrafic al „României Libere“

— 13 Iulie, 1886. —

Paris, 13 Iulie.

Expulsarea ducilor d'Aumale și de Chartres e considerată ca sigură.

Londra, 13 Iulie.

Numărul candidaților aleși până acum se ridică la 291 conservatori, 65 unioniști, 155 gladstoniani și 74 parneliști.

Infrângerea d-lui Gladstone este deci sigură.

Paris, 13 Iulie.

O depeșă adresată din Berlin către Journal des Debats spune că Rusia, în fața atitudinii rezervate a Puterilor, ar renunța să mai dea urmare reclamațiunilor sale contra prințului Alexandru.

(Havas).

A se vedea ultime știri pe pag. III-a.

ȘCOALELE DE MESERII

București, 2 Iulie.

Cititorii acestui ziar au văzut trădându-se în dese rânduri cestiunea școalelor de meserii în aceste coloane. Causa acestor reveniri este starea rea în care se găesc toate aceste școli în privința organizațiunii și mai toate în privința întreținerii lor. Importanța cestiunei este lesne de înțeles luând în seamă că sunt în România două școli de meserii întreținute de Stat și mai mult de douăzeci întreținute de județe. Să facem socoteală : sunt 100 elevi în școala de aci de la Filaret, 50 în școala tehnică din Iași și se poate primi de adevărat o medie de 30 elevi în fie-care din cele întreținute de județe ; însumând, găsim că sunt actual în aceste școli mai mult de 750 elevi. Vorbindu-se dar de școlile de meserii, se vorbește de viitorul unei părți însemnate din tinerimea țerei. Și pentru că este în cestiune meșteșugul, aceste școli pot aduce foloase Statului tot așa cum pot să aducă și rele, după cum vor fi în bună sau rea stare. Dacă absolvenții școlilor de meserii sunt formați pentru a deveni producători, ei sunt de mare folos Statului ; dacă însă ei vor rămâne, dintr'o cauză sau alta, fără rost, atunci ei sunt un rău pentru Stat.

Importanța cestiunei școlilor de meserii este dar de netăgăduit, și diferența ce i se arată din partea celor mai mulți nu se poate explica de cât că aceștia nu sunt în stare să o priceapă. Intr'adevăr, ori-ce școală este menită să dea elevilor cunoștințe necesari pentru a putea întâmpina trebuințe ale Societății, trebuințe morale sau trebuințe materiale. Școli ca Facultățile de drept, de științe, de litere, ca cele de inginerie, normale, comerciale, etc. formează elevi pentru a întâmpina niște trebuințe cari nu pot fi întâmpinate de cât exclusiv de Români ; dacă aceste școli nu sunt bune, absolvenții lor nu pot întâmpina bine trebuințele pentru cari s'au format, și atunci aceasta o vede ori-cine nu închide ochii. Școlile însă de categoria celor de meserii formează

elevii lor pentru trei-niște cari pot fi întâmpinate și de străini ; dacă aceste școli nu sunt bune, dacă absolvenții lor nu sunt în stare să întâmpine trebuințele în vederea cărora sunt înființate, atunci aceste trebuințe sunt întâmpinate de străini, și relele acestei stări de lucruri nu sunt văzute de cât de cei cari știu să vadă. Aceasta este explicațiunea indiferenței ce s'a arătat în genere până acum școlilor de meserii. Prea puțin le-a păsat oamenilor noștri de stat dacă absolvenții acestor școli pot fi folositori Statului și, prin urmare, lor înșile ; căci meșteșugarii au fost, cel puțin prin oraș, meșteșugarii străini cari au venit să întâmpine trebuințele noastre.

Dar dacă indiferența arătată școlilor de meserii este explicabilă, ea nu este și scușabilă. Statul, deschizând sau chiar numai lăsând să funcționeze o școală, este dator să se gândească dacă învățătura ce se da asigură viitorul elevilor cari sunt atrași într'ênsa. Și nu numai atât. Statul mai este dator să înlesnească tinerimii calea în spre specialitățile de cari are țara trebuință. Credem de prisos a mai insista asupra acestui punct.

Aceste datorii vrea să le îndeplinească acum d. A. Stolojan, ministru industriei, și, după cât se vede, pare că le va îndeplini cu bine.

***

Să cercetăm acum care este starea școlilor de meserii.

Incepem scurta cercetare ce facem cu școlile întreținute de județe. Ni se pare inexplicabil obiceiul de a lăsa în neabăgere de seamă un număr de douăzeci de școli, când se vorbește de școlile de meserii.

Aceste școli, întreținute de județe, sunt rău întreținute, cu un personal aproape fără excepțiune incapabil lipsite de organizațiune. Locale apropiate și mijloace de învățământ lipsesc la toate, afi ră de vre-o două. Vizitându-le rămâm uimit de starea mizerabilă în care se găesc ; ar fi rușine unui potcovar țigan să își ție prăvălie atât de rău în mijlocul unui oraș. Directorii și profesorii, pe unde sunt și de acești din urmă, sunt oameni cari în genere nu știu ei singuri atât cât ar trebui să știe absolvenții acestor școli. Pentru a nu lăsa bănuială că exagerăm cât de puțin, amintim faptul că, acum un an, au fost puse la concurs locuri de directori la mai multe din aceste școli și că nici unul dintre candidați nu a fost găsit capabil de diferitele juriuri esaminoare pentru a fi numit, nu director, dar nici chiar suplinitor până la un nou concurs. Luând în seamă că directorul într'o asemenea școală este mai în tot-d'una singur profesor de teoria ce se predă și șeful atelierelor, că el este prin urmare sufletul școalei, se poate lesne închipui la ce grad de ignoranță sunt condamnați să rămâie bieții elevi cari, din necunoștință sau de nevoie, intră în școlile de meserii întreținute de județe.

Maș poate fi vorba dacă aceste școli sunt bine sau rău organizate ? Or-cum ar fi organizate, ele, fiind într'o astfel de stare mizerabilă, nu pot da de cât rezultate rele. Ca curiositate însă putem spune că nu au nici o organizațiune, că programele de studii și de lucru se schimbă de către membrii Comitetelor permanente ale județelor, cari, deși oameni politici in-

fluenți în localitate, adesea nu au idee de ce este o școală.

Aceasta este starea în care se găesc școalele de meserii întreținute de județe. Excepțiuni sunt, dar puține : abia vre-o două. Nu putem să detaliem mai mult, pentru că nu avem date. Asemeni date nu credem că se găesc nici la ministerul industriei, pentru că până acum s'a arătat cea mai culpabilă indiferență pentru aceste școli. Putem însă afirma cu siguranță, pe baza cunoștințelor ce avem culese noi, că expunerea ce am făcut mai sus este pe deplin adevărată.

De școala tehnică din Iași am auzit vorbindu-se mult bine. Nu am vizitat-o ca să ne putem pronunța în cunoștință, dar ne place să credem că sunt adevărate cele ce ni s'au spus. Găsim însă aceste școale un defect original pe care l are și școala de la Filaret.

O școală care este fundată în capitala țerei încă din anul 1851, sub Știrbey-Vodă, ar trebui să fie un model atât ca instalație, cât și ca organizațiune. Școala de la Filaret este departe de a fi un astfel de model. Până acum i-a lipsit localul și mijloacele de învățământ. Trece peste aceste lipsuri pentru că ele au să fie împlinite în curând, chiar anul acesta. Trece asemenea peste lipsa de personal suficient în trecut, pentru că am văzut cu mulțumire că, în mai multe vizitari oficiale ce i s'a făcut, s'a constatat că se lucrează cu activitate și pricepere în această școală. Ne propunem însă să punem în evidență defectul original al acestei școale precum și al celei tehnice din Iași, că adică organizațiunea lor este nepotrivită cu condițiunile în cari se găsește țara noastră. Vom insista cu deosebire asupra acestui punct, pentru că trei proiecte pentru reorganizarea școalei de la Filaret, luate de trei comisiuni diferite numite, de ministerul Industriei, păcătuiesc toate în această privință.

Toate aceste comisiuni au greșit crezând că, fiind în cestiune reorganizarea unei școli de meserii este de ajuns a căuta în străinătate vre-o școală de meserii care da rezultate bune acolo, pe care potrivind-o puțin, să se propue pentru aci. Reorganizarea astfel concepută nu putea să fie bună, pentru că s'a scăpat din vedere rolul ce împlinesc școlile de meserii în străinătate și rolul ce ele trebuie să împlinescă în țara noastră, — roluri diferite cum sunt de diferite și condițiunile țerilor în cari ele funcționează.

Pentru a pune bine în evidență punctul nostru de vedere, să examinăm organizarea actuală a școalelor de la Filaret și din Iași.

In amândouă aceste școli se primesc tineri în vârstă de cel puțin 16 ani, având ca indispensabile patru clase primare. In școli li se predau următoarele cursuri : Aritmetica, Geometria elementară, Algebra, Geometria descriptivă, Mecanica, Construcțiunii de mașini, Fizica, Chimia, Tehnologia, desemn. Practica constă în meșteșugul ferului, lemnăria, tâmplăria și sculptura. Timpul cât e ținut un elev în școală este de patru ani. In asemeni condițiuni, cari sunt și trebuie să fie rezultatele ?

Este absurd a pretinde ca un băiat să poată dobândi în timp de patru ani cunoștințele teoretice ce sunt în programul școlilor și practica unui bun lucrător. Tinerii noștri nu sunt trăiți într'un meziu de lucrători. La

vârsta de 16 ani, ei au deja trecute mai multe clase gimnaziale. Mai trebuie să ia în seamă că, din cauza lipsei totale de cărți speciale în limba românească, ei sunt siliți să scrie multe din cursuri. In asemeni condițiuni elevii, obișnuiți cu munca de creeri, nu simt tragare de inimă pentru munca fizică. Rezultă că un absolvent al acestor școli posedă cunoștințe teoretice puține, practică nelăstulătoare și gust de lucru aproape de loc. Un astfel de absolvent nu va fi lucrător ; el va căuta mijloacele de trai în alte ocupațiuni de cât în munca brațelor. In cel mai bun caz, el se va mulțumi cu ocupațiuni superioare celei de simplu lucrător, ca acelea de lucrători de ansamblu, mașiniști, desemnatori, etc., ocupațiuni pe cari cu greu le pot găsi astăzi în România din cauza lipsei de industrie.

Ceea ce a făcut pe cei cari s'au ocupat cu aceste școli să nu înțeleagă slăbiciunea lor originală, este, cum am spus, că le-au considerat ca identice cu școlile de meserii din străinătate. Greșeala este mare.

In străinătate acest fel de școli sunt pline cu copii de lucrători ; aceștia, obișnuiți din mica copilărie cu viața de lucrători, sunt fericiți când școala le dă mijlocul de a urma o treaptă peste cea ocupată de părinții lor. Prin urmare, acolo băiatul are gustul de lucru deja când intră în școală și ocupațiunea ce găsește la ea în țara noastră aceste dispozițiuni sunt cu totul contrarii.

Pe urmă, în străinătate școlile speciale sunt de diferite grade și sunt unele coordonate celor-alte. Un tiner inteligent poate dar prin muncă să pătrună dintr'o școală în cea de gradul superior, așa că școlile de meserii sunt un intermediar între pozițiunea de simplu lucrător și pozițiunile superioare din industrie, întocmai cum este liceul în învățământul academic, un intermediar între învățământul primar și cel universitar. Aceasta este atât de adevărat, că, în Franța, mulți ani după înființarea școlilor de meserii, se discuta necesitatea existenței lor, observându-se că absolvenții lor nu sunt atât de abili ca lucrătorii formați în ateliere și că sunt pretențioși ; s'a răspuns probându-se că absolvenții acestor școli trebuie întrebuințați la lucrări de ansamblu și la alte lucrări la cari sunt necesare cunoștințe teoretice, pe cari lucrătorii din ateliere nu pot să le aiba. Astăzi, în Franța, școlile de meserii de același fel ca școlile noastre de meserii sunt considerate ca școli de sub-ofițeri industriali.

Fiind așa, când se caută ca absolvenții școalelor noastre de meserii să fie ceea ce nu se poate nici în străinătate, simpli lucrători, este absurd. In alte țeri, școlile de meserii oferă mijlocul prin care fie-care poate să ajungă la diferitele pozițiuni industriale, până acolo până unde l'ajută puterile. Așa organizat învățământul industrial, el deschide o carieră. Cum este la noi, el este un intermediar între un început și un sfârșit cari lipsesc amândouă, un intermediar, prin urmare, neputincios.

Acestea sunt cauzele cari au făcut ca școlile noastre de meserii să dea rezultate slabe și cari vor face tot așa și în viitor dacă li se va păstra aceeași organizațiune.

***

Ce este de făcut ?

Din cele spuse până aci, reese în

destul părerea noastră asupra organizației învățământului industrial. Odată admis că acest învățământ trebuie să aibă un îndoit scop: a da tinerilor educația de lucrători și a deschide o carieră în care fie care să poată ajunge până unde îi permit puterile, planul de organizație este lesne de alcătuit.

Pentru a se forma tinerii cu educația de lucrători trebuie să se părească regula de până acum de a nu se primi în școlile de meserii de cât elevii în vârstă înaintată. Copilul, neavând încă deprinderi înrădăcinate, poate fi educat pentru orice ocupație; copilul trebuie dar să se ia în școli. Cel mai bun și lesnic mijloc pentru aceasta este transformarea tuturor școlilor întreținute de județe în școli de ucenici, în care să se primească elevii numai în vârstă de 12—13 ani.

Cursurile teoretice în aceste școli să fie puține și elementare: Aritmetică, Geometrie, Fizică și desen. Meșteșugurile să fie, după necesități fie-cărei localități, una sau mai multe, ca ferăria, tinichigeria sistematică, zidăria — tăcerea pietrilor, diferitele specialități în lemnărie, dogăria și ori ce altul ce se va constata că asigură viitorul elevilor.

Toți elevii să urmeze împreună primii trei ani. După acest timp, acei cari vor proba că posedă aptitudinile pentru a putea merge mai departe să fie băgați în școlile de un rang superior ce se vor înființa în școlile de meserii proprii zise, iar ceilalți să continue încă doi ani să lucreze în atelierele școlilor.

În acest mod școlile întreținute de județe, a căror existență astăzi este un rău, vor da rezultate minunate. Transformarea ce propunem nu prezintă greutatea prea mare. Personalul necesar, s'ar putea recruta mai cu înlesnire de cât cel necesar școlilor cu organizația lor de acum, pentru că învățătura ce s'ar preda ar fi elementară.

Cele două școli ale Statului din București și Iași să se transforme în școli de meserii proprii zise. În ele să se admită numai elevii trimiși de școlile de ucenici, unde ei au urmat trei ani.

Aceste două școli să aibă de scop ca elevii, după patru ani, la ieșirea lor din școală, să poată ocupa locuri de mașiniști, conducători de mori, maștri în diferite specialități, mici directori de lucrări, buni desemnatori, etc.

Învățământul teoretic va trebui să fie cel care se predă acum în școala de la Filaret mai lărgit. Aceasta se poate face, din cauză că toți elevii, fiind din școlile de ucenici, au obișnuința de lucru, știu Aritmetica și Geometria, cunosc desemnul și alii de Fizică.

În fine, pentru tinerii ieșiți din școlile de meserii cari au aptitudini de a merge mai departe, să se înființeze o școală superioară. Aceasta școală să aibă mai multe secțiuni, de unde să poată ieși ingineri în diferite specialități, constructori (arhitecți) și o secțiune pentru elevii în sculptură.

Iată în trăsătură generale planul ce credem noi bun pentru învățământul industrial. Cestiunile de amănunte ar rămânea să se studieze. În această privință se pot găsi multe lucruri bune în străinătate.

Am zis mai sus că d. A. Stoiljan, ministrul industriei, dorește să își împlinească datoria față de școlile de meserii și că se pare că și-o va îndeplini cu bine. Ceea ce ne-a făcut să spunem că d-sa pare că va ajunge la bun rezultat, este hotărârea ce a luat de a trimite pe toți elevii din anul al IV-lea al școlii de la Filaret în diferite ateliere din străinătate. Aceasta hotărâre probează că d. ministru este de părere că în școlile noastre, de și se munceste mult și bine, nu se poate da însă astăzi elevilor tot ce le trebuie: educație de lucrători și cunoștințe suficiente. În țeri mai muncitoare de cât a noastră, în ateliere de producție perfect organizate, tinerii noștri vor căpăta și una și alta.

Am dori însă ca această măsură să fie mai largă. Pe lângă elevii ce vor ieși anul acesta din școală, ar fi bine să se trimească și absolvenții ieșiți a-

niți trecuți cari ar da garanții că se vor ocupa cu seriozitate. Nici o dată nu o să ne putem plânge că avem prea mulți meșteșugari buni. Apoi nu trebuie să se scape din vedere cât e de numeros personalul trebuincios școlilor de prin județe. Din acest punct de vedere, ar fi bine ca o parte din tinerii ce se trimit în străinătate să fie trimiși și pentru școli în cari se predă și teoria, pentru ca ast-fel să se formeze un personal din care să se recruteze profesorii pentru școlile inferioare.

Sperăm că în curând dorința de a îmbunătăți și nemeritele idei ce a probat că are d. Stoiljan vor fi traduse în fapt și se va da școlilor de meserii organizația potrivită pentru țara noastră.

CRONICA ZILEI

Ieri numai la Baia-de-Aramă, la Calafat și la Verciorova n'a ploat. Ploaia a fost liniștită peste toată țara.

Ieri-dimineață au plecat din București două ambulanțe militare, una la Balta-Albă, cea-laltă la Olănești.

Prefectul din Teleorman i s'a acordat un concediu de 15 zile, ca să își îngrijească de sănătate la Slănic.

Săptămâna trecută s'a exportat din județul Putna, pentru Ungaria, 500 vase cu vin.

Calea ferată Costești-Turnu-Măgurele va fi gata la 15 August până la Roșii-de-Vede.

Numărul alegătorilor comunali în București, după listele provisorii, ale noii legi e 9,956.

În colegiul I sunt 3,396, în colegiul II 6,454.

Listele vor fi afișate la 5 Iulie.

În săptămâna 23—30 Iunie au fost bolnave de variolă 385 de oi în jud. Dorohei, 39 câini turbați în jud. Fălciu, 2 boi de antrax în jud. Tecuci, 1 cal turbat în jud. Botoșani.

Au rămas bolnave 328 de oi, și 2 boi; câinii și calul turbați au fost uciși.

În puțul numit Gura Lupului, de la bariera Vitau (București), s'a găsit o femeie înecată, în vârstă ca de 60 de ani.

S'a constatat în această femeie singură se aruncase în puț, — căci era nevădită.

În satul Scorțeni, din jud. Băcău, a murit o baba în vârstă de 105 ani. Se numea Ileana Necoliceoaea.

La 15 Septembrie se va ține concurs în localul ministerului agriculturii pentru admitere în școala specială de silvicultură.

Concursul se va ține înaintea unei comisii ad-hoc ce se va numi de minister.

Aspiranții pentru a fi admiși la concurs, trebuie să însușiască aceste condiții: 1) Să fie român născut sau naturalizat; 2) Să aibă etatea între 19 și 24 ani; 3) Să prezinte un act de vaccinare și certificat medical că este de o constituție sănătoasă; 4) Să prezinte certificate de absolvire a cel puțin șapte clase liceale sau diploma școlii de agricultură de la Herăstrău.

Pentru a fi admis ca elev în școală, aspirantul trebuie ca la examenul ce va da asupra materiilor cuprinse în program să obțină minimum nota medie 14.

DECRETE

Consiliul general al județului Dolj este autorizat ca, în actuala sa sesiune extraordinară, să avizeze și la mijloacele necesare pentru plata terenurilor expropriate cu construcția liniei ferate Filaș-Tergu-Jiu.

D. Nicolae Manolescu s'a confirmat în funcțiunea de primar al comunei București, în locul d-lui N. Fleva demisionat.

D. medic Josef Suchamel s'a numit provisoriu, până la concurs, în postul vacant de medic al comunei Urlați din județul Prahova.

D. doctor în medicină Alexandru Diamandescu este numit în postul vacant de medic al plășei Hârșova din județul Constanța.

D. licențiat în medicină Marușcă Agopian este numit în postul vacant de medic al plășei Medgidia, cu reședința în comuna Medgidia din județul Constanța.

D. Const. G. Teocovic este numit în funcțiunea

de ofițer în corpul sergenților de oraș din Capitală, în locul d-lui I. C. Aslan.

S'a acordat d-lui Alexandru Emanoil Lahovary, șeful diviziunii consulare în ministerul, externelor înalta autorizație de a primi și purta însemnele de comandor ale ordinului *St. Stanislas și Santa Ana*, ce i s'au conferit de M. S. Imperatul Rusiei, și acele de Mare-Ofițer ale ordinului *Takova*, ce i s'a conferit de M. S. Regele Serbiei.

S'a acordat d-lui Atanasie I. Christescu, casier general al județului Brăila, înalta autorizație de a primi și purta însemnele de Cavalier ale ordinului *Medjidie*, ce i s'a conferit de M. S. Imperial Sultanul.

Articolele 9, 10, 11 și 12 din legea de la 3 Martie 1883 se înlocuiesc cu următoarele dispoziții: Ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, pentru înlesnirea studiilor și anchetelor economice, va putea alcătui comisii speciale, temporarii, de persoane recunoscut prin cunoștințele și experiența lor în materie economică.

Școlile dependente de acest minister se vor administra cu ajutorul unei comisii permanente compuse din trei membri numiți prin decret regal din senul corpului didactic al școlilor dependente de acest minister. Membrii acestei comisii vor fi numiți pe trei ani. Funcțiunea lor va fi onorifică și vor avea aceleași atribuțiuni pe cari le are și consiliul permanent de pe lângă ministerul cultelor și instrucțiunii publice.

Toate cele-lalte cestiuni, pentru cari ministerul conform legii din 30 Martie 1883, trebuia să ia avizul consiliului superior sau al comisiei permanente, le va rezolva singur, conform legilor generale.

Aceasta se va considera ca aplicabilă și pentru licitațiunile ce au avut loc la începutul anului bugetar curent, adică de la 1 Aprilie 1886.

Oficiul central de statistică, organizat prin legea din 1 Decembrie 1871, încețază de a mai funcționa ca serviciu separat. Atribuțiunile lui, împreună cu personalul ce se va fixa prin buget, trec la diviziunea agriculturii, industriei și comerțului.

DIN AFARA

De peste Munți.

Serbătorile Românilor. — Sub acest titlu *Pester Lloyd* primește din Lugos următoarea corespondență de la 26 Iunie:

O telegramă scurtă din Sibiu, publicată acum câte-va zile în *Pester Lloyd* și căreia nu i s'a dat destulă atențiune, spune, că deputatul din congresul bisericesc, Petre Opris, a făcut o propunere în ședința publică a congresului bisericesc al Românilor greco-orientali din Ungaria, pentru împunerea prenumerelor serbătorii ale Românilor gr. or. și această propunere a fost trimeasă de congres să hotărască asupra ei sinodul episcopilor, singur competent în cestiuni dogmatice. Dacă această inițiativă poate avea importanță pentru v'ro parte a populației noastre apoi desigur are pentru cea română, și într-adevăr cestiunea ar fi meritat, ca congresul, ca autoritate supremă a Românilor gr. or., să se fi ocupat mai de aproape cu dinsa, să își fi precizat punctul de vedere, care nu poate fi altul, de cât cel al d-lui Opris și să îl fi dat o expresiune mai hotărâtă. Nici una din bisericile, reprezentate în patria noastră, nu prescrie adepților ei atâtea serbători, ca cea greco-orientală. Nu credem că greșim zicând, că Români ai pe an 40—50 serbători, afară de duminică. Mai adăugând duminicile și alte serbări, ce se întâmplă din când în când în orice familie, putem lua o sută de zile pe an, pe cari Români de ambele confesiuni le petrec fără muncă. Așa fiind, cum să susție orice concurența cu cei-lalți concetățeni ai lor de altă religie, cari afară de duminică n'au peste tot anul de cât câte-va serbători! Dacă d'n aceste multe serbători s'ar desființa de sinodul episcopesc macar numai 10—15 mai neînsemnate, aceasta în prima linie ar fi nu numai în folosul Românilor, dar și în al Statului. Exprimându-ne în cifre, să vedem ce însemnează în privința materială numai reducerea a 10 serbători. Presupunând, că din numărul total de peste 2½ milioane numai 500,000 Români sunt muncitori și că valoarea minimală a muncii este pe zi de 40 cruceri (1 franc), rezultă un spor de avere națională de două milioane florini pe an. Dacă odată se va fi făcut începutul la Români, cu greu vor rămâne îndărăți Serbii de aceeași religie, apoi Rutenii greco-catolici și la toți locuitorii țării de ritul oriental s'ar simți în curând o ameliorare a situației lor materiale și a stării lor morale, ceea ce ar fi nu numai în avantajul poporului, ci și în al Statului.

Este de observat că opinia noastră, ca și școala noastră specială să fie o copie fidelă a celei de la Fontainebleau, ori de la Bruxelles, ori din altă parte, provine de la tinerii ofițeri care se întorc din aceste școli și care nici măcar puțin vor să vază școala precum era la el... în Franța ori în Belgia! Dacă ar fi vorba să se înființeze acum o școală de Stat-major la noi, am auzi îndată pe unii: *Să fie ca a noastră la de Bruxelles*, iar pe alții: *Să fie ca a noastră de la Turin!* Din nenorocire sunt bătăniile care tempează pe tinerii fugoși și care de și a uitat poate ce a zis Napoleon când sărărit un gard la Waterloo, ori Vauban, când a căzut într'un șanț la asediul de la Valenciennes, — au căpătat însă cunoștința trecutului și prezentului țării lor, de unde deduc caracterul național al instituțiilor ei. Nu uităm bine înțeles, că bătăniile nu pot fără tineri, precum tinerii fără bătăniile, unii completându-se pe alții.

Să revenim la cei care susțin o școală practică curată! Ideea școlii practice, după cum am observat deja, este bună, fiind în spiritul secolului, însă credem că această cad în cea altă extremă. Înțelegem că într-o școală să nu se facă numai teorie, ci alături cu teoria să se facă cele mai întinse aplicațiuni; dar aceste aplicațiuni nu sunt practica meseriei și aceasta nu poate înlocui nici aplicațiunile teoriei, nici teorie, căci atunci școala încețază de a fi școală, și devine o uceie. În școala specială de artilerie și geniu trebuie să se facă dar: *teorie, aplicațiuni la teorie sau aplicațiuni teoretice, plus aplicațiuni practice sau simplu practice*; aceasta din urmă însă în limitele posibile într-o școală.

Ce se cere însă de unii de școala specială și chiar de la școala de ofițeri? Ca ofițeri ieșiți să știe perfect să conducă compania, bateria, escadronul, batalionul, brigada, divizia; să știe tragerea cu pușca și cu tunul, equitațiunea, îngrijirea și dresarea cailor; să facă ridicări topografice și geodesice cu cea mai mare abilitate; să aleagă pozițiuni, să conducă bătălii, să eșutece întăriri, să ridice întăriri etc. etc., — *căci atunci putem zice că școala produce buni și adeverați ofițeri*. Mărturisim că dacă s'ar putea una ca aceasta, apoi am putea numi pe elevii la eșire generali, iar nu sublocotenenți sau locotenenți! Care școală din lume, de inginerie, de medicină, de drept, scoate la eșire ingineri, medici și avocați cu practica pe care o viață întreagă o poate procura? Nici una. Se va zice însă ca elevii să iasă din școală cel puțin sublocotenent perfect practic. Nici aceasta nu se poate, căci în o școală trebuind să se facă teorie și aplicațiunile teoretice, dacă am alătura pe lângă aceasta și toată prac-

xelles, destinate a da ofițeri speciali de artilerie și de geniu. De și înființată numai de 5 ani, sub primul director d. colonel *Maican Dimibrescu*, care — datorii suntem să înregistrăm — a lucrat mult pentru dinsa, a dat rezultate foarte bune încă din primii ani, după constatarea juriilor esaminoare din fie-care an, prezidate de d. general *Arion*, și după serviciile ce aduc în corpuri ofițeri promoțiilor deja eșite. Ofițerii superiori din geniu mărturisesc că tinerii ofițeri ieșiți din această școală se disting până la cel din urmă în toate lucrările cu care sunt însărcinați. Același lucru pentru cei din artilerie, cu toate că la această armă trebuie să observăm că ofițerii sunt mai încărcăți și mai absorbiți cu serviciul zilnic, consistând în instrucțiunea oamenilor, îngrijirea și dresarea cailor, întreținerea materialului, etc.

Cu toate aceste rezultate, această școală nu se bucură de aprobarea tuturor, sub cuvânt că noi nu avem trebuință de atâtea ofițeri speciali, tehnici, ca cei de la Fontainebleau sau de la Bruxelles, ci de mai mulți ofițeri practici, mai cu seamă pentru arma artileriei; și de acolo unii merg până a cere desființarea sau transformarea ei într-o școală „curată practică” pentru artilerie și geniu, rămânând în urmă a se înființa o altă școală superioară pentru ofițerii tehnici.

Iată cazul de a zice că adesea cineva, purcedând de la un punct de plecare bun ajunge la un rezultat rău, că adesea bune intențiuni dau rezultate negative. Aceasta se întâmplă când drumul este greșit.

Mai întâi să observăm că această idee și a luat naștere de la o alta a unor care voiesc cu orice preț ca școala noastră specială să fie o copie fidelă a școlii de la Fontainebleau sau de la Bruxelles. Și această idee este tot atât de greșită, după părerea noastră, ca și adversa ei de mai sus.

În adevăr, școlile streine menționate sunt școli vechi care au atâtea tradițiuni și evenimente militare, care au adus noi și multiple trebuințe, s'au succedat atât de repede în cât transformarea lor este încă pe drum și merge poate încet, pentru că națiunile cărora aparțin n'au atât foc, ca noi, de a schimba neconștient și ca fulgerul intențiunile lor.

Germania încă, care se da de exemplu, are datele și caracterul său propriu în instituțiunile sale existente, și acestea nu se pot potrivi nici odată cu ale noastre. Prin urmare, nu putem copia fidel de la nimeni, nu putem imprumuta haina nimănui, căci de sigur nu ne va veni bine. Școlile noastre militare dar nu pot fi nici ca cele franceze, nici ca cele germane, nici ca cele belgiane, ci un rezultat al cunoștinței pe care se acestora și a condițiunilor în care se găsesc țara și armata noastră.

Este de observat că opinia noastră, ca și școala noastră specială să fie o copie fidelă a celei de la Fontainebleau, ori de la Bruxelles, ori din altă parte, provine de la tinerii ofițeri care se întorc din aceste școli și care nici măcar puțin vor să vază școala precum era la el... în Franța ori în Belgia! Dacă ar fi vorba să se înființeze acum o școală de Stat-major la noi, am auzi îndată pe unii: *Să fie ca a noastră la de Bruxelles*, iar pe alții: *Să fie ca a noastră de la Turin!* Din nenorocire sunt bătăniile care tempează pe tinerii fugoși și care de și a uitat poate ce a zis Napoleon când sărărit un gard la Waterloo, ori Vauban, când a căzut într'un șanț la asediul de la Valenciennes, — au căpătat însă cunoștința trecutului și prezentului țării lor, de unde deduc caracterul național al instituțiilor ei. Nu uităm bine înțeles, că bătăniile nu pot fără tineri, precum tinerii fără bătăniile, unii completându-se pe alții.

Să revenim la cei care susțin o școală practică curată! Ideea școlii practice, după cum am observat deja, este bună, fiind în spiritul secolului, însă credem că această cad în cea altă extremă. Înțelegem că într-o școală să nu se facă numai teorie, ci alături cu teoria să se facă cele mai întinse aplicațiuni; dar aceste aplicațiuni nu sunt practica meseriei și aceasta nu poate înlocui nici aplicațiunile teoriei, nici teorie, căci atunci școala încețază de a fi școală, și devine o uceie. În școala specială de artilerie și geniu trebuie să se facă dar: *teorie, aplicațiuni la teorie sau aplicațiuni teoretice, plus aplicațiuni practice sau simplu practice*; aceasta din urmă însă în limitele posibile într-o școală.

Ce se cere însă de unii de școala specială și chiar de la școala de ofițeri? Ca ofițeri ieșiți să știe perfect să conducă compania, bateria, escadronul, batalionul, brigada, divizia; să știe tragerea cu pușca și cu tunul, equitațiunea, îngrijirea și dresarea cailor; să facă ridicări topografice și geodesice cu cea mai mare abilitate; să aleagă pozițiuni, să conducă bătălii, să eșutece întăriri, să ridice întăriri etc. etc., — *căci atunci putem zice că școala produce buni și adeverați ofițeri*. Mărturisim că dacă s'ar putea una ca aceasta, apoi am putea numi pe elevii la eșire generali, iar nu sublocotenenți sau locotenenți! Care școală din lume, de inginerie, de medicină, de drept, scoate la eșire ingineri, medici și avocați cu practica pe care o viață întreagă o poate procura? Nici una. Se va zice însă ca elevii să iasă din școală cel puțin sublocotenent perfect practic. Nici aceasta nu se poate, căci în o școală trebuind să se facă teorie și aplicațiunile teoretice, dacă am alătura pe lângă aceasta și toată prac-

tica cursurilor ce se preda, ar trebui ca durată școlii de ofițeri să fie de 4 sau 5 ani în loc de 2, deosebit că ar trebui ca școala să posedă o companie, o baterie, un escadron, un arsenal integ, un poligon de geniu, un poligon de artilerie cu tot materialul și instalațiunile sale trebuincioase, etc. etc., — ceea ce se vede că este imposibil, și de aceea nici nu există nicieri asemenea școli.

Se face dar o confuziune enormă între lucruri: una este școala prima, școala fundamentală, destinată a da instrucțiunea teoretică cu aplicațiunile ce ea compoartă, servind de basă pentru instrucțiunea ulterioară a ofițerului în toată viața sa, — și alta este școala practică a meseriei, care nu se poate căpăta de cât după ce ofițerul a intrat în viața practică și numai progresiv, de la un grad la altul, până ce ajunge colonel sau general, când încă continuă a învăța și teorie și practică.

Ofițerul practic prin urmare se formează la corp, căci singur aceasta posedă toate elementele. Pună dar șefii de corpuri pe ofițeri la lucru în toate ramurile ce ei au învățat la școală și densii vor deveni perfect instruiți și teoretic și practic. Iasă, de exemplu, colonelul cu regimentul său la câmp, trimițându-l pe ofițeri să facă recunoașterea pozițiunilor, să facă ridicări, să studieze terenul; execute apoi toate manevrele în ofensivă și defensivă, etc. etc., studieze toate aceste miș și miș de probleme în timpul iernii, în toți anii, (nu în doi cât ține o școală), — și atunci se va face școala practică a ofițerilor și a tuturor.

Nu este dar justificată în destul zicătoarea următoare: „Ofițerii vin din școală și totuși un sergent știe mai bine să învertească calul în loc.” Apoi negreșit, pentru că sergentul, de la soldat până când se liberează, nu face de cât atât și nu știe de cât atât. Se uită apoi că ceea ce sergentul a ajuns să învețe în 2 sau 3 ani, cel puțin, ofițerul său omul instruit ajunge să învețe în 2 sau 3 luni. Se uită că ofițerul nu este destinat a muri sublocotenent, precum moare ucenicul care face numai înțele de talpă, ci este chemat a ajunge la comandamente înalte pentru care are nevoie mai întâi de o școală teoretică de basă și apoi de o școală practică, care, după cum arătarăm, se face la corp, din grad în grad. Dacă sergentul știe mai bine de cât ofițerul ieșit din școală să trântescă pușca la umăr și dacă trebuie numai practica, atunci să mergem înainte și să recrutăm colonelii și generalii noștri numai din sergenții cari au început să învețe să citească și să scrie de când au venit recruții! Cum vedem, acestea sunt absurdități, utopii, extremități.

Ast-fel, școala specială de artilerie și geniu este bună în principiu ei, și nu trebuie nici desființată, nici transformată într-o alta mai inferioară, pentru că să se înființeze apoi o alta mai superioară, adică două în loc de una.

Dar școala trebuie să fie mai puțin teoretică de cât aceea de la Fontainebleau sau de la Bruxelles. Înțelegem prin aceasta ca cursurile să fie predate în mod mai practic, scoțându-se toate teoriile abstracte cari n'au nici o utilitate practică. De acolo matematicile pregătitoare să nu aibă de cât dezvoltarea strict necesară pentru acest scop. De exemplu, mecanica teoretică se poate prepara după metoda sintetică sau geometrică, în loc de cea analitică care necesită cunoștințe întinse în calculul superior; rezistența materialelor se poate face stabilind sau explicând formulele prin metode geometrice și apoi făcând aplicarea întinșă a acestor formule la date practice, etc.

În a doua linie, la fie-care curs ast-fel predat — la înălțimea inteligenței obișnuite, — va trebui să se adauge cele mai numeroase aplicațiuni de sală și diferite lucrări grafice.

În a treia linie, va trebui să se dea o dezvoltare mare părții practice — bine înțelese în limitele ce se cuvin școlii, iar nu regimentului său întregii vieți practice. Urmand aceste principii, dăm tocmai peste principiul școlii germane care ține media între extremități și produce cel mai bun ofițer.

În privința celor d'antăi donă punctele toți directorii școlii, de la înființarea ei și până acum, în unire cu arătările juriilor examinatoare, au lucrat în acest sens, în cât ele sunt pe cale de a se realiza complet. Un singur lucru ar ucide efectul acestor două principii și ar periclita școala: acela al schimbării dese a profesorilor, căci ori ce profesor nou este în imposibilitatea materială de a crea imediat cursul său în acest spirit, și tot-d-a-una începe prin a preda cursul urmat de densusul în școala din Franța sau din Belgia. Prin urmare profesorii și profesorii ajutori trebuiesc păstrați cât se poate mai îndelungat, căci numai exercițiul a cător-va ani poate da ceea ce unii curs practic. Un al doilea lucru absolut trebuincios, iarăși pentru realizarea celor d'antăi două principii, este ca să se facă ultimul sacrificiu și să se înzestreze școala cu un muzeu complet de modele și cu un laborator de chimia aplicată la științele militare.

În fine, în privința principiului al treilea, este destul ca să se detașeze la școală o companie de geniu și o baterie de artilerie în timp de 2 luni, Martie și Aprilie, cari împreună cu 1 lună (luna August) în care ofițerii merg la corpurile, fac 3 luni de practică pe fie-care an, ceea ce este de ajuns. În plus, luna Mai se destina pentru

A R M A T A

ȘCOALELE NOASTRE MILITARE.

Școala specială de artilerie și de geniu. — Aceasta corespunde cu școala de aplicațiune de la Fontainebleau sau de la Bru-

practica cursurilor, ceea ce în total va da 4 luni de practică pe an.

Rămâne acum a cerceta care este timpul necesar săi durată școlară, pentru ca să se ajungă la rezultatele dorite.

În Franța este: 2 ani pentru școala politehnică și 2 pentru școala de aplicație. La noi nu există școala politehnică și candidații școlii speciale se prepară la matematică, parte în Școala de ofițeri, parte chiar în Școala specială, la începutul anului școlar.

Am arătat, în numărul trecut al Revistei, gravele inconveniente ale introducerii matematicilor în Școala de ofițeri, pentru acest motiv, și am conchis la suprimarea lor. Prin urmare, până la înființarea unei școli politehnice în țară, rămâne ca prepararea întregă pentru Școala specială să se facă chiar în această școală. Precum aceasta nu este și nu trebuie să fie o copie fidelă a școlii din Franța, urmează că durata ei nu va fi de 4 ani, ci o altă rezultând din spiritul necesităților noastre locale.

Numărul lunilor de studiu, în doi ani, se reduce, scoțând vacanțele și luna Mai destinată pentru practica cursurilor, la 14 luni. Dacă din acestea destinăm 6 luni pentru preparatiune, ne rămâne 8 luni pentru tot învățământul militar al școlii de artilerie și geniu, — ceea ce învederează este prea puțin, mai puțin de cât pretințându-se și mai puțin de cât cele 11 luni ce cere camaradul nostru *Maior A. Angelescu* pentru această școală, redusă la cea mai simplă expresiune. Programele detaliate ale școlii ne dă 12 luni, ceea ce arată că școala se găsește deja aproape în spiritul ideilor sale. Dacă adăugim la aceste 12 luni, cele 6 pentru preparatiune, avem 18 luni de studiu, care nu se pot dobândi de cât din 2 ani și jumătate de durată.

Așa dar școala noastră specială, cu organizațiunea sa actuală, plus dezvoltarea părții practice, plus matematicile scoase de la școala de ofițeri, necesită o durată de 2½ ani în loc de 2, precum este astăzi. Școala va trebui să înceapă la 1 Ianuarie și ofițerii eșii din școala de ofițeri la 1 Iulie și aleși pentru artilerie și geniu vor trebui să fie trimiși la corp până la 1 Ianuarie pentru ca ei să facă mai întregă cunoștința armelor pentru care se destina, să ia mirosul adevăratei discipline militare și să cunoască deja o parte a serviciului, astfel ca în cas de război, să nu sim nevoiți să vârsăm în cele două arme un număr de 60 ofițeri care n'au servit de fel la corp.

După 6 luni de serviciu la corp și 2½ ani în școală sau în total 3, ofițerii care termină cu succes pot fi trimiși în corpurile lor cu gradul de locotenent.

Dacă voim apoi să conservăm tradițiunea de a trimite ofițeri la școlile speciale din Franța sau Belgia, pentru a avea două sau trei ofițeri mai speciali, aceștia să fie trimiși de îndată ce ies din Școala de ofițeri, iar nu după ce au făcut și școala noastră specială, căci aceasta nu poate avea nici un sens.

Tot la esirea din școala de ofițeri, — însă după 6 luni de serviciu la corp, ca și pentru cei de mai sus, — se pot trimite ofițeri și pentru școala de stat-major.

Maior, Gr. Crăniceanu

VARIETATI

Paiele de in din Dobrogea. — Intinsele câmpii ale Dobrogei sunt presărate de la Mare la Dunăre, cu tot felul de „semănă-

(*) Vezi broșura „sa.

turi între care cultura inului este cea care domnește.

Proprietarii cultivatorii se mărginesc în a-1 lua sămânța, iar paele le aruncă.

Am văzut în Basarabia retrocedată că paele inului se adună și se topească în bălți, după care femeile țărance 1 torc și fac pânza cea mai tare și mai fină. Dacă în Dobrogea asemenea lucru nu se usează, cel puțin cred că Statul, în interesul armatei și al economiei, ar trebui să beneficieze de aceste pae, adunându-le prin comandanții companiilor de dorobanți respectivi, cari și aceștia la rând ar putea însărcina pe șefii de garnizoane să v' un grad din comunele ce cultivă inul fără ca să coste v' un ban, căci singurii proprietari 1 aduna spre a-1 lua sămânța.

Bălți pe aici încă nu lipsesc și după consultațiunile ce am avut cu mai mulți proprietari cari se ocupa cu cultura inului, am conchis că 10 soldați dorobanți concentrați ar putea, în curs de 8 zile, să topească până la 10,000 de mănuiși, care apoi topit și uscați, s'ar putea transporta aproape fără cost până la cea mai apropiată stațiune ferată, de unde cu înlesnire poate fi dus până la Plătărești. Aci femeile arestate, prin ajutorul mașinelor, ar putea să 1 treacă și să facă o cantitate de pânză, care dacă nu ar fi suficientă pentru întreaga armată, cel puțin trupele de linie ar putea fi îmbrăcate.

Cheltuielile ce ar necesita pentru cumpărarea și instalarea mașinelor, neputându-se urca de cât maximum 7—8 mi lei, Ministerul de război ar putea să le repartizeze asupra maselor de întreținere a corpurilor.

Cănepa, trebuind a fi cultivată, reclamă cheltuieli deosebite, pe câtă vreme inul pe lângă că se cultivă singur dar e și solid.

Un proverb zice: *Incercarea moarte n'are*, deci, dacă s'ar da un ordin relativ batalionului de dorobanți din Dobrogea, cred că n'ar strica în nimic și rezultatul se va vedea îndată.

Societatea *Furnica* în loc de a cumpăra pânza gata, care e și proastă și scumpă, ar face cred mai bine să 1 întinză membrele până la paele inului din Dobrogea și atunci va merita și mai mult laboriosul titlu ce poartă — *Locot. Tarnovski*.

Furt de milioane. — În privința furtului de milioane, despre care am dat ieri amănunte, se anunță următoarele din Ancona de la 28 Iulie:

Procesul de senzație, așteptat cu atâta nerăbdare, a început înaintea Curții cu jurați de aici. Sala și tribunetele sunt pline de lume. Numeroși corespondenți șed la mesele apărătorilor. Se observă multe dame în toale elegante. Sunt față șase-spre-zece apărători. Cel 16 acuzați cu avocatul Lopez în frunte stau înșirați în trei rânduri în fața băncilor ocupate de jurați.

Interesul principal se concentrează asupra acuzatului Lopez; el e palid, nervos; îmbrăcat elegant. Apoi atenția generală se îndreptează și asupra acuzaților Quirino, Governatori, a frumosei Cesira Governatori și a amantului ei Vitaliano Pierini. Femeile acuzate sunt îmbrăcate în negru. Cel condamnat deja odată sunt în costume de

arestați. În prima ședință s'au făcut numai oare-cari interogațiuni și a trecut fără deosebiri interes.

Mulțimea, setoasă de senzație, a fost într-o cât-va satisfăcută deja înainte de ședință. Toți acuzații au fost aduși într-o singură trăsură închisă, de curând vopsită. Când s'a deschis acea trăsură, s'a văzut că toți areștanții suferiseră din cauza mirosului colorii și din cauza căldurii: două femei leșinaseră. Lopez și un avocat au protestat energic. Acuzații au trebuit să fietrați cu vin și limonadă.

Ședințele zilnice vor dura câte 7 ore; materialul cel colosal va face ca procesul să fie ca la șase săptămâni; numai cercetările preliminare sunt depuse în 24 toamuri.

O răsplătă onestă. — Tânerul Englez John David Hudson a fost răsplătit zilele acestea într-un mod neașteptat pentru o bine facere de acum doi ani. În 1884 se preumbla pe malul de la Southend, când văzu pe o jună fată căzând în mare. Se aruncă îndată în apă și scoase victima afară. Iși poate închipui or-cine, cât de mare a fost recunoștința junii fete, văzându-se scăpată. Era o italiană de bună familie și foarte avută. Ea făgădui tânerului John Hudson o răsplătire onestă, dar el aștepta în zadar, fără să mai primească nici o știre de la aceea, căreia 1 scăpase viața; se credea cu totul uitat, când acum câte-va zile 1 se făcu cunoscut prin scrisoarea unui notar, că doamna în cestiune murise și că 1 lăsase suma de 5000 livre sterline (125,000 franci).

Serviciul telegrafic al „României Libere“

Paris, 13 Iulie.

Un decret ministerial ordonă expulsiunea ducelui d'Aumale.

Camera deputaților. — D. Keller susține că ștergerea ducelui d'Aumale din cadrele armatei este ilegală.

Generalul Boulanger, ministrul de război, răspunde că gradele sunt într-adevăr proprietate ofițerilor, dar că ducele d'Aumale nu le-a dobândit într-un mod regulat.

Camera apoi a adoptat prin 375 voturi contra 168 o ordine de zi, care aprobă purtarea cabinetului.

E probabil că sesiunea se va închide Joi. Londra, 13 Iulie.

Venirea probabilă a lordului Salisbury la putere produce temerea unei încordări a raporturilor dintre Anglia și Rusia.

Times sfătuște pe Anglia să denunțe tratatul de la Berlin, pentru a da prințului Alexandru toată libertatea de acțiune.

Vienna, 13 Iulie.

Se comunică din Belgrad *Correspondența Politică* că știrea dată de ziarul opoziției, care anunță că poliția din Niș ar fi arestat 6 deputați, e falsă.

Triest, 13 Iulie.

Un singur caz de holeră s'a constatat de ieri, dar au mai fost și trei decese care provin din cazurile semnalate mai înainte.

Roma, 13 Iulie.

Buletinul sanitar pe ziua de ieri poartă 157 cazuri de holeră și 52 decese pentru toată Italia.

(Havas).

MAINOU

Distribuțiunea premiilor s'a terminat ieri cu școlile de fete.

La școlile secundare de fete, ceremonია a fost prezidată de d. ministru de externe, M. Ferechide.

La școlile primare de fete, solemnitățile au fost prezidate de d-nii Harret, Laurian și Vitzu.

Consiliul comunal al Capitalei s'a adunat ieri la ora 4 după amiază, și a rezolvat mai multe cestiuni curente.

Duminecă, la 1 d. a., se va oficia la Mitropolie căsătoria religioasă a d-lui N. Cratunescu cu d-șoara doctor Cuțarida.

În zilele astea se va cunoaște rezultatul examenelor din Iunie ale copiilor preparați afară din școlile publice. După informațiunile noastre, numărul celor care au izbutit este cu mult mai puțin de jumătate.

Cu tot timpul rău, pe fie-care zi, familiile mai cu dare de mână părăsesc Capitala pentru stațiuni balneare din țară și din străinătate.

Se poate întâmpla ca ministrul școlilor se întârzieze întoarcerea sa din Constantinopol până Duminecă.

În zilele acestea vom publica o interesantă cercetare filologică a eruditului nostru Hașdeu.

BIBLIOGRAFIE

A eșit de sub tipar în editura tipografiei Curții Regale, F. Göbl st, Pașagiu Român Nr. 12.

NOI TARIFFE POSTALE ȘI TELEGRAFICE

Controlor în direcțiunea generală a poștelor și telegrafelor
SUMARIU: *Tarifa postală* 1. Poșta de scrisori. — 2. *Tarifa pentru România.* — 3. *Tarifa uniunii poștale.* — 4. *Tarifa țerilor care nu fac parte din uniunea postală.* — 5. *Scrisori cu valoare declarate pentru străinătate.* — 6. *Poșta de mesagerii.* — 7. *Tarifa pentru România.* — 8. *Tarifa pentru străinătate.* — 9. *Mandate poștale.* — 10. *Serviciul de încasarea valorilor.* — 11. *Livrete de identitate.* — 12. *Casa de Economie.*
Tarifa telegrafică 1. Dispozițiuni generale. — 2. *Tarifa internă.* — 3. *Tarifa pentru străinătate.* — 4. *Regimul european (Europa).* — 5. *Regimul extra-european: Asia, Africa, Australia, America de nord, America centrală, Antilele și Indiile occidentale, America de Sud.*

INSTITUTUL „LUMINA“ și Câte-va observațiuni asupra școlilor noastre de D. R. Cordescu. București. — Tip. modernă, Gregorie Luis, strada Academiei, 24.

Ștofe de mătase curată 80 cr

de metru, și cu fl. 1.10 și fl. 1.35 până la fl. 6.10 (desenuri colorate, vârgate și cadrilate) trimite, în rouch și bucată, fără vamă, la domiciliu, deopol fabricile de mătase G. Henneberg (furnasuri la Curții imperiale), Zürich. Mostre imediat. Epistolele costă 10 cr. porto.

Sfat cititorilor

Persoanele cari ar dori să 1 procure specialități farmaceutice străine, pe cari nu le găsească la farmaciile lor, pot să se adreseze: à *L'Entrepôt pharmaceutique de Constantinople, grande rue de Galata 35*, și la întoarcerea poștili li se va trimite ceea ce cer contra reimbursării, fie chiar un singur flacon sau cutie. — Rugăm ca numele și adresa destinatarului să fie arătate deslușit.

Atragem atențiunea cititorilor asupra anuiciului „Loteriei Naționale Italiene, din pagina IV-a.

VIN NEGRU

de Oravița și Golu-Drancea
Vechi de 4 ani, calitate superioară
tuturor altor vinuri. — 15 fr. vadra și
ALB DE DRAGAȘANI
din recolta anului 1881. — 15 fr. vadra la
PAUN POPESCU & Comp.
18, STRADA LIPSCANI, 18

CASA DE SCHIMB
C. STERIU & Comp.

No. 19, STRADA LIPSCANI, No. 19.
CURSUL BUCUREȘCI
Pe ziua de 30/12 Iunie 1886, ora 10.

	Cump.	Vend.
5% Imprumutul Comunal	77 1/2	77 3/4
5% Scrisuri Funciare urbane.	82	82 1/4
5% Rurala.	85 1/2	86
5% Rentă Română perpetuă.	92 1/2	93
5% amortisabilă.	96 1/2	97
5% Scrisuri Funciare Urbane.	91	91 1/4
6% Oblig. de Stat (conv. Rurala).	87 1/2	87 3/4
7% Căile ferate Rom.	—	—
5% Scrisuri Funciare Urbane	98 1/2	99
8% Rurala.	102 1/4	102 3/4
6% Imprum. Comunal 1884 noi.	—	—
7% Imprumutul Oppenheim	—	—
Oblig. Case. Pensiun. (Nom. 300)	220	225
Impr. cu prime orașul Bucuresci	32	33
Acțiuni Credit Mobilier	—	—
Construcțiuni.	155	157
Naționale.	—	—
Dacia-România	263	265
Banca Națională	1005	1015
Fiorini Valută Austriacă.	201 1/2	202
Mărci Germane	123 1/2	125
Bilete Franceze	100	100 1/4
Englese	24 1/2	25
Ruble Rușesti	245	250
Aur contra Argint și Bilete	15	15 1/4

NB. Cursul de mai sus este în monedă de aur socotit după cursul fiscalul.
Adresa pentru telegrame: **STERIU.**

INSTITUTUL METEOROLOGIC DIN BUCUREȘCI
BULETIN ATMOSFERIC

STATIUNI	De la Marți 1 Iulie 1886 8 ore dim		Vântul	Starea cerului	În 24 o. torn	
	Barometru	Temperatură aerului în 3 m			Maximum	Minimum
T-Severin	760.0	16.4	NNW	senin	20	13
Balota	762.7	17.0	WSW	senin	18	9
Craiova	766.2	16.4	—	acop.	19	13
Slatina	780.1	14.6	NNW	plouios	18	14
Giurgiu	758.7	16.8	NE	acop.	19	8
Constanța	780.1	17.7	NW	—	18	14
Sulina	758.3	19.4	NE	—	20	16
Galați	760.5	15.5	N	plouios	16	12
Brăila	768.8	12.6	NNW	—	20	8
Roman	744.7	11.0	N	—	15	8
Iasi	—	—	—	—	—	—

Starea mării la Constanța și Sulina potrivită.

Mercurul 21 Iulie, 8 ore dim.
761.2 | 15.2 | ENE | acoper. | 17 | 12

Observațiuni: Ploaie generală.
La Bucuresci ieri toată ziua și toată noaptea ploie, azi barometru staționează.

Direct. Ob., St. C. Hepites.

FOIȚA „ROMÂNIEI LIBERE“

— 2 Iulie — 38

ADOLPHE D'ENNERY

MARTIRĂ

[Urmare]

— Am fost foarte norocos în operațiunile pe cari le-am făcut în Indiă — răspune contele. Când am trebuit să 1 mi lichidez situația, — după desfacerea mea de fiica amiralului de La Marche — partea noastră a fost de două milioane. Din sumă aceasta totală, otelul în care ne aflăm în momentul acesta a fost prețuit patru sute de mi de franci. Rămân dar un milion și șase sute de mi de franci în bani...

Ca să sfârșesc mai iute cu... întiea d-nă de Moray, am pus pe notarul meu să numere notarul ei, opt sute de mi de franci în bani pe cari le aveam în valori. Restul de opt sute de mi de franci în bani, care sunt partea mea, și care provin din vânzarea proprietăților mele din Indiă, sunt încă în casa de fer a casei de Bancă Indo-Marsilieză care are un contuar important în Pondichery...

Peste vro cinci-spre-zece zile banii vor fi la dispoziția mea, și m'asî mângăia ușor de paguba banilor acestora dacă zestrea fie-mi n'ar fi perdată împreună cu a fetelor mele...

— Numai dela d-ta atârna, scumpe Roger — zise Anibal — ca să asigur domnișoarei Pauletta o avere mai mare decât aceea pe care o sacrifică așa de nobil...

— Ce vrei să zici? — Lucrul cel mai simplu din lume. Știi că am câte-va milioane. Dă 1 mi voce să le împart cu fata d-tale acordându 1 mi mâna sa.

Roger făcu un pas înapoi. Mai că nu 1 venea să crează cea ce auzise. Vorbele lui Anibal parcă 1 strangea de gât.

— D ta! zise el însuși. Dumneata bărbatul Pauletta 1 d-ta care ești fratele... Palmeri isprăvi vorbele:

— Eu, fratele noii d-tale neveste! Asta vrei să zici? nu 1 așa? Ei! Doamne! știu eu bine ce prejudeți puțin favorabile are să producă titlul acesta în spiritul domnișoarei Pauletta! Dar să te lași pe noi, pe soră-mea și pe mine!

— Însă d-ta nu cunoști pe fiica mea! — Ce face cu asta! zise Anibal zimbund; — cel mai sigur garant ce am de farmecul său este dragostea așa de vie ce ai pentru ea, afecțiunea tuturor căți s'au apropiat de ea, chiar respectuosul devota-

ment ce ai pentru dânsa unele slugi ale casei d-tale... 11 vorbesc de Maltar..

— Cât despre frumusețea sa... — Italianul se opri și luă după biuroul d-lui de Moray o fotografie care era pusă într-un cadru de aur foarte fin lucrat

— Cât despre frumusețea sa, — începu iar Italianul — portretul acesta imi dă o probă. Adeseori 1 am admirat fără ca să fi bănuit d-ta. Și, 11 spun drept, m'1 a inspirat pentru d-șoara Pauletta, o admirație foarte vie. Încă o dată a 11 spune, scumpe conte, că inbec pe d-șoara Pauletta și 11 cer mâna sa!

Domnul de Moray răspunde nehotărât: — Bine! 11 zise, — pentru că stărui așa de mult, cu o generozitate de care 11 sunt recunoscător în împrejurările de față, nu resping hotărâtor propunerea ce 1 mi faci, dar nici nu o primesc, trebuie să bagi bine de seamă. Pauletta are să vie aci, știu eu bine, peste câte-va zile. Am s'o las ca să alegă singură.

— Nici eu nu cer mai mult, răspunde frumosul Italian. — Imi dai voce să pledez cauza mea... rămâne ca s'o câștig și 11 jur că am să izbutesc!

Peste un minut Anibal era în camera sori-sale.

— Este nebunie! zise Claudia când auzi că fratele său ceruse mâna fetei contelui.

— Dar eu 11-am zis că ești nebună când mi-ai spus ce pasiunea aveai pentru d. de Moray și când ai zis că ai da bucuros milioane pentru că să 1 poți lua de bărbat?

Noua contesă dete din umeri. — Nu 1 tot același lucru! Eu adoram pe Roger! zise Gorgona.

— Da! tu ai vrut să te măriți cu contele de Moray numai din pasiune. Eu vreau să iau pe d-șoara de Moray de interes. Tu ai făcut un început. Eu vreau să 1 mi implinesc un scop. Visul meu, înțelegi tu? este să 1 mi crez un cuib al meu, foarte liniștit, în mijlocul unor oameni pe care 11 cunoaștem și care ne cunosc înșfârșiți, și cărora nu le va veni gustu să ne ancheteze trecutul, care, ori-cum, mă face să mă înfior...

Pauletta imi convine. Par'eo ved. O prostuță care nu știe nimic despre lume! care n'a văzut nimic, n'a auzit nimic, care nu se sfîște de nimic, care nu iubește pe nimeni, și care, prin urmare, nu cere decât să iubească pe cel d'nteu 1 hăiat frumos care 1 va țese înainte! Mai pune pe lângă asta că are un tată, p'a cărui voiață ne-am făcut stăpâni, care este bărbatul tui, care jură numai prin tine, și care, — printr'o șansă a soartei, — se găsește de o dată ruinat în momentul când este spre folosul nostru ca el să aibă tre-

bunță de noi să 1 plătim datoriile...

— Ai dreptate! zise Gorgona tăindu 1 vorba. Nici nu mă gândeam la asta! Va să zică se confirmă istoria de mine de care mi-ai vorbit? Este adevărată?

— Tot ce poate fi mai adevărat! Hei! dacă n'am fi noi aci, nu 1-ar prea merge bine bărbatului tui peste câte-va zile! și dacă vrei să 11 spun gândul meu, nu știu cum are să facă să scape, chiar fiind noi aci!

— Este foarte simplu, dacă mi-ai repetat exact lucrurile — zise Italiana. — Roger are să plătească pentru ca să scape să nu fie dat în judecată. Are să dea toată averea câtă 1-a mai rămas.

— Are să plătească! are să plătească! Dar cu ce?

— Cu banii pe care 1 are în casa de bancă de care mi-ai vorbit adineaori.

— Indo-Marsilieza! Ai dreptate! dar dacă bietul om o fi așteptând parale dela Banca aceea, apoi este pierdut!

— Cum așa?

— Depășile de azi dimineață spun că în Marsilia este un Krah grozav. Toate casele de credit se dau peste cap una după alta. Indo-Marsilieza a căzut cea d'nteu. Nu mai e faliment, ci o curată mufluzire.

(Va urma).

INSTITUTUL DE BĂEȚI "BERGAMENTER"

Elevii vor primi la examen atestate valabile pentru gimnazii și licee.

București Str. Bibescu-Vodă, 1

PENTRU FAMILIE

Sub-semnatul se oferă ca companion de călătorie sau preceptor în timpul vacanțelor...

Referințe și adresa de la: Instituțiunea Bergamenter, Strada Bibescu...

Fr. E. HEINZE, pianist-compositor.

STABILIMENTUL BĂILOR MINERALE DE LA BUGHIA

Stațiunea balneară de la Bughia este bine cunoscută prin proprietățile hidro-fisico-chimice ale apei...

Această stațiune din nou organizată, pentru a satisface cât mai bine trebuințele de cură și de trai...

Administrarea este încredințată medicilor de renume...

In tot ce privește băile, locuința, hrana, divertismentele, corespondența...

D. doctor V. Popescu din Câmpul-Lung va da toate consultațiunile onorabililor vizitatori.

Doritorii de a reține camere mai din vreme se pot adresa, prin scrisori, la administrația în stabilimentul Bughia...

ADMINISTRAȚIA.

RESTAURANTU ȘI GRADINA A. Günther

Nr. 7, STRADA ȘTIRBEI-VODĂ, Nr. 7.

Concert orchestral

sub conducerea simpaticului violinist Rubinstein, din Orchestra Teatrului Național.

Subsemnatul invit pe onor. Public să bine-voiască a-l onora în număr mare...

Depositar mare de vinuri din pivnițele prințului Știrbei, în sticle originale.

Bucătărie și pivniță excelente, prețuri moderate, serviciu prompt.

A. Günther.

Primul Biurou

Concesionat de guvern pentru Institutrice, Guvernante, Bone de copii și cameriste superioare...

Adelheide Bandau

72, Calea Victoriei, 72, în fața Palatului.

CASELE din Strada ROSETTI, No. 18, suburbia Staicu (Crucea de Piatră), sunt de vânzare...

INDUSTRIA!

Casa Arbenz & Wolff

București, 3, Strada Sf. Dumitru, 3. București.

cunoscut de mai mult timp în țară prin instalațiunile sale de turbine, mașini cu vapor cazane...

INDUSTRIA TEXTILA

adică lână, în cânepă și bumbac, filatură, țesătură, împletitură, boiangeria etc.

Această secțiune este confiat unui inginer special în această ramură industrială...

Casa ARBENZ & WOLFF

execută sub garanția sa orice instalațiuni industriale, procurând după cerere mașini și lucrători speciali.

REGATUL ITALIEI Marea Loterie NATIONALA ITALIANA. Autorizată de Guvernul Italian prin decretul dela 25 Octombrie 1885 sub înaltul patronajul al M. S. REGINA ITALIEI...

De arendat Chiar de acum moșia Rotărești, din districtul Vlașca. A se adresa d-lui Ioan Cologu, strada Pitar-Moșu Nr. 2, București.

MERSUL TRENURILOR CAILOR FERATE IN ROMANIA valabil de la 20 Mai 1886. Table with columns for stations, train types, and schedules.